A°. 1853. N°. 301.

Opregte Haarlemsche Courant van Woensdagsche 21 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

VAN DEN RIJN, 19 December.

Uit de berigten uit Konstantinopel van den 5den December blijkt, dat men aldaar nog niets wist van een belangrijk gevecht, 't welk op de aziatische grenzen zoude geleverd zijn, en waarbij de Turken met een aanzienlijk verlies zouden zijn verslagen en teruggedreven. Men wist niet beter, of deze laatsten belegerden het kasteel van Aschaltzick, terwijl de stad van dien naam reeds in hunne handen was. — De russische berigten gewagen nu van een gevecht 't welk den 16den November is geleverd bij Azgur (niet verre van Aschaltzick) in 't welk eenige weinige compagnien van de infanterie regimenten *Bialystock* en *Bresc*, behoorende tot de 13de divisie, zich met een zeer goed gevolg tegen eene overmagt van Turken zouden hebben verdedigd en zelfs voordeelen hebben behaald. [Het meer belangrijke gevecht, ten nadeele der Turken, moet den 26sten November bij Aschaltzick zijn geleverd.]

Ten aanzien van den zeeslag bij Sinope wordt gemeld, dat de Turken voorgeven, dat zij door de Russen zijn overvallen; — dat de Russen met brandkogels hebben gevuurd, en dat zij hunne schepen niet hebben verlaten, dan nadat deze in brand waren geraakt, of reddeloos geworden. Het stoomschip *Taïf* heeft, gedurende het gevecht, zijn werktuig aan den gang kunnen brengen, en is den Russen ontsnapt. Het is met dit schip, dat men in Konstantinopel de tijding van het onheil heeft bekomen. De menigte was daar ter stede niet weinig verbaasd, te vernemen, dat de britsche en fransche vloten rustig in den Bosporus waren blijven liggen, en de admiralen zich hadden bepaald tot het afzenden van een paar stoomschepen, die bij het uitloopen van de zee-engte, een russisch stoomschip ontmoetende, de gewone saluutschoten met hetzelve hadden gewisseld.

— Ten aanzien van den strijd tusschen de Landsregering van Baden en den aartsbisschop van Freiburg, wordt alleen gemeld, dat aan beide zijden wordt volhard, dat verscheidene geestelijken, die gevangen zijn gezet, nog niet zijn ontslagen; — dat andere, doch weinige, die niet hebben gehoorzaamd, door den aartsbisschop in hunne bediening zijn geschorst, en dat genoemde prelaat van een aantal prelaten uit Frankrijk, zoowel als uit Duitschland, brieven van gelukwensching, met aanbod van geldelijken onderstand, ontvangt.

PARIJS, 17 December.

In den *Moniteur* is van Regeringswege het navolgende bekend gemaakt:

„ Sedert zestig jaren is het bij herhaling gebleken, dat gewigtige stukken, behoorende tot de archieven van het fransche zeewezen, verloren zijn gegaan. Talrijke bescheiden, die of belangrijk zijn voor de geschiedenis van groote zeehelden, of licht verspreiden over de administratie, de kennis van de aarde, de staatkundige aangelegenheden, het zee- en krijgswezen, zijn geraakt, sommige in handen van handelaren, andere in die van verzamelaren van handschriften. Het is noodig, dat het gemis, 't welk, ten gevolge van den loop der omstandigheden, door het wegraken van oude officiële bescheiden is te weeg gebragt bij het departement van Marine, zooveel mogelijk worde aangevuld. Dat departement wendt zich met volledig vertrouwen tot al diegenen, welke thans eigenaren zijn van bescheiden, welke vroeger tot hetzelve hebben behoord, overtuigd, dat geen hunner achterwege zal blijven, om terugtegeven, zoo al niet de oorspronkelijke brieven, memorien, instructien, verslagen enz., die, onder de verschillende Regeringen zijn afgezonden door de secretarissen van Staat aan hunne agenten, of door militaire en burgerlijke ambtenaren aan hunne ondergschikten, — dan ten minste zoo naauwkeurig mogelijk gewaarmerkte afschriften dier geschiedkundige bescheiden.

„ Het departement van Marine vleit zich, dat de thans gedane uitnoodiging gehoor zal vinden bij de fransche en buitenlandsche verzamelaren en zij het zich ten pligt zullen stellen daarop te antwoorden, door, al ware het zonder zich bekend te maken, het inzenden der bescheiden, welke zij weten, dat eenmaal Staats-eigendom zijn geweest en waarvan zij thans de vreedzame bezitters zijn."

— Onlangs heeft te Chalons-sur-Marne eene gebeurtenis plaats gehad, welke daar ter plaatse een diepen indruk heeft gemaakt, en door het geheele land met zekeren schrik is vernomen. De aldaar sedert vier jaren het bevel voerende generaal, de graaf *de Neuilly*, is namelijk door den onder hem dienenden kapitein van den generalen staf, den heer *Laporte*, doodgeschoten. De generaal had door derde personen vernomen, dat er eene ongeoorloofde betrekking werd onderhouden door zijne echtgenoot met den genoemden kapitein, en had, aan die geruchten geloof slaande, zich in den loop der vorige maand, des ochtens vroegtijdig, naar diens woning begeven. Weinigen tijd daarna was de generaal weder op de straat gekomen en bij het huis van den kapitein nedergevallen, uitroepende, dat hij door den laatsten was vermoord. De kapitein *Laporte* heeft zich onverwijld in verzekerde bewaring doen stellen en erkend, dat hij den generaal door middel van een pistoolschot had getroffen, doch niet dan nadat deze laatste hem had aangerand en met een rotting geslagen. Onlangs is de zaak voor den krijgsraad te Mézières behandeld en is de beklaagde kapitein in eene zitting met geslotene deuren verdedigd door den heer *Berryer*. De kapitein *Laporte* is geheel vrijgesproken.

— De berigten uit Turin van den 13den dezer houden eenige niet onbelangrijke bijzonderheden in, omtrent den uitslag der laatste verkiezingen in Sardinie. Het blijkt daaruit op de meest voldoende wijze, dat het ministerie allezins redenen heeft om zich over dien uitslag te verheugen en het in de nieuwe vertegenwoordigende vergadering op eene genoegzame meerderheid zal kunnen staatmaken. Van de 178 thans reeds benoemde Gedeputeerden behooren niet minder dan 120 tot de ministeriële partij, 30 tot de ultra-republikeinsche partij en slechts een tiental tot de uiterste regterzijde. Er zijn slechts 18 Gedeputeerden, van welker staatkundige beginselen men niet genoegzaam zeker is.

De ultra-republikeinsche partij is bijna overal geslagen en heeft niet minder dan 17 leden verloren. Ook de partij, welker belangen door het bekende dagblad *Armonia* gewoonlijk worden voorgestaan, heeft, niettegenstaande zij door een groot deel der geestelijkheid werd ondersteund, vele harer aanhangers verloren. Onder deze laatsten worden genoemd: de graaf *Costa della Torre*, de graaf *Cardenas*, de graaf *Solaro della Margueritha* en andere hooggeplaatste personen.

Bijkans overal heeft men eene toenadering bespeurd tusschen de ultra-liberalen en de clericale aanhangers. De gematigde liberale partij is niettemin op eene veel beteekenende wijze meester gebleven.

De aandacht was in geheel Sardinie zeer sterk gevestigd op het lot, 't welk den advocaat *Brofferio* zou treffen, die onder de ultra-liberalen steeds eene eerste en voorname plaats heeft bekleed. Vroeger was de genoemde Democraat steeds, bijna zonder tegenstand, gekozen in de kleine gemeente Caraglio, waar hij zeer gezien was. Ditmaal is hij reeds bij de eerste stemming, niet alleen *niet* gekozen, maar zijn slechts twee stemmen te zijnen gunste uitgebragt. Zijne nederlaag werd laatstelijk in Sardinie als een gewigtig blijk beschouwd van den vooruitgang der ware constitutionele begrippen onder de menigte daartelande.

Onder de nieuw benoemde volksvertegenwoordigers vindt men ook eenige genaturaliseerde personen, die vroeger Lombardije, wegens staatkundige aangelegenheden hebben moeten verlaten. Al dezen, zonder onderscheid, hebben zich aan de gematigde liberale partij aangesloten.

PARIJS, 18 December.

Betreffende de aftreding van den engelschen minister, lord *Palmerston*, leest men heden in het regeringsblad het navolgende:

„ De heden uit Londen ontvangene berigten bevestigen hetgeen is verspreid aangaande de waarschijnlijkheid, dat lord *Palmerston* ontslagen zou worden uit de betrekking van secretaris van Staat, wat het binnenland betreft; welke betrekking hij tot dusver heeft bekleed als lid van het engelsche Kabinet.

„ De gebeurtenis is, zooals door al de engelsche dagbladen zonder onderscheid wordt erkend, een gevolg van een tusschen de leden van het ministerie ontstaan verschil van gevoelen over een vraagstuk, 't welk in verband staat met de parlementaire hervorming.

„ De buitenlandsche staatkunde is geheel vreemd aan het door den edelen lord genomen besluit, en wij zijn overtuigd, dat zijn ontslag in geen opzigt hoegenaamd zal strekken tot het verstoren der overeenstemming, welke thans gelukkig bestaat tusschen Engeland en Frankrijk, wat de groote staatkundige belangen aangaat, die thans de aandacht van geheel Europa bezig houden.

„ Inmiddels zal het wel niemand verwonderen, dat wij, bij het als minister aftreden van een staatsman, die zooveel heeft bijgedragen tot het tot stand brengen van die zoozeer gewenschte goede verstandhouding, en wiens gedragingen niet anders dan hoogelijk door de Regering des Keizers moeten worden geprezen, — daarover ons innig leedwezen aan den dag leggen."

— Verder bevestigt de *Moniteur* hetgeen is medegedeeld, omtrent de door den russischen generaal *Andronikoff* op de turksche legermagt behaalde zegepraal. Het ontgaat de aandacht niet, dat het verlies der Turken, 't welk, volgens de eerste opgaven, 5000 man zou hebben bedragen, reeds tot op 1000 man is verminderd.

Volgens het officiële dagblad, heeft het gevecht op den 26sten November plaats gehad bij Akal-Tsiche in Azie; — was het turksche legercorps, 't welk daar is verslagen, 10,000 manschappen sterk en had het, behalve 1000 man aan dooden, nog verloren 200 krijgsgevangenen, 13 stukken geschut en eenige vaandels.

Het gevecht zou elf uren hebben geduurd. Van de zijde der Russen waren slechts een honderdtal krijgslieden buiten gevecht geraakt. Negen officieren, onder welke de generaal *Freitag* wordt genoemd, hadden meer of minder ernstige wonden bekomen.

— Het *Journal des Débats* deelt thans den geheelen inhoud mede der door de Conferentie te Weenen vastgestelde gelijkluidende nota, waarbij elke Regering haren gezant te Konstantinopel de noodige instructien geeft, omtrent hetgeen hij zal hebben te doen, ten einde de turksche bewindslieden aantesporen, om zich te vereenigen met de onlangs door de genoemde Conferentie genomene besluiten.

In de genoemde nota wordt hoofdzakelijk de aandacht gevestigd op de grondslagen, waarop de vredes-onderhandelingen weder zullen kunnen worden aangeknoopt. Daaruit blijkt, dat men ten onregte heeft gewaagd van een europesch Congres, 't welk zou zijn belast met het opsporen der middelen, die tot eene vereffening van het hangende vraagstuk kunnen leiden, nademaal deze belangrijke aangelegenheid regtstreeks zal worden besproken tusschen nader te benoemen russische en turksche gevolmagtigden. Alleen wordt bepaald, dat die onderhandelingen zullen plaats hebben in tegenwoordigheid der vertegenwoordigers van de vier groote mogendheden Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie en Pruissen.

In de tot de gezanten gerigte instructie wordt verder slechts zeer van ter zijde gewaagd van de aanstaande ontruiming der Donau-vorstendommen. Men leidt daaruit af, dat de mogendheden van het beginsel uitgaan, dat de Porte die ontruiming niet langer behoort te beschouwen als eene voorwaarde, die vervuld moet worden, alvorens zij tot het benoemen kan overgaan van eenen gevolmagtigden gezant, die belast zal zijn met het voortzetten der onderhandelingen.

Het spreekt wel van zelf, dat men met belangstelling het besluit te gemoet ziet, 't welk door de Porte in de gegevene omstandigheden zal worden genomen. Doorgaans goed onderrigte personen houden het voor nagenoeg zeker, dat de Porte niet zal weigeren, om aan den wensch der mogendheden gevolg te geven.

— De aandacht der leden van het gemeente-bestuur dezer hoofdstad is thans zeer gevestigd op de vleeschhouwerijen. De Keizer heeft uit eigene middelen 25000 fr. afgestaan, om in deze verbetering aantebrengen en men verzekert, dat eerlang een besluit zal worden genomen, strekkende, tot opheffing van een aantal voor de slagters bestaande belemmerende bepalingen.

LONDEN, 17 December ('s avonds).

Het verzoek om ontslag als minister is verleden woensdag avond door lord *Palmerston* aan het hoofd van het ministerie, graaf *Aberdeen*, medegedeeld. Deze laatste heeft van dit, naar het schijnt, onverwacht besluit van zijn ambtgenoot terstond kennis gegeven aan lord *Russell* en aan den graaf *van Clarendon*, en is donderdag ochtend naar Osborne-house gereisd, om het verzoek aan H. M. aantebieden. Gisteren avond is de voorzittende minister hier teruggekomen, en tegen heden middag is een kabinets-raad belegd, waarvoor de bewindslieden, welke zich op hunne landgoederen bevonden, opgeroepen en meerendeels gisteren avond reeds in deze hoofdstad aangekomen zijn.

Daags na het indienen van zijn ontslag is lord *Palmerston* van hier vertrokken naar Bowood, het verblijf van den minister *Lansdowne*, en hij bevindt zich nog aldaar. Van den kant der conservative opposanten wordt verzekerd, dat de laatsgenoemde staatsman zijn ontslag als minister zal verzoeken, indien hij dit niet reeds gedaan heeft, en beweerd, dat waarschijnlijk het geheele ministerie binnen kort in duigen zal vallen.

Als de vermoedelijke opvolger van lord *Palmerston* in het bestuur der Binnenl. Zaken wordt lord *J. Russell* genoemd, welke, zoo als bekend is, thans wel als minister en als de ministeriële leider van het Huis der Gemeenten zitting in den Raad heeft, maar niet met een bijzonder departement van bestuur belast is. — Het door lord *Russell* aangeprezen ontwerp van parlementaire hervorming strekt, naar men zegt, onder anderen, om het kiesregt te ontnemen aan alle gemeenten, die minder dan 500 kiezers bevatten, en om daarentegen aan de groote steden zooveel meer vertegenwoordigers te geven, als, door het wegvallen van die der kleine gemeenten, geene zitting meer in het Parlement zouden hebben.

De conservative opposanten beweren steeds, dat de reden van het ontslag van lord *Palmerston* gelegen is in verschil met zijne ambtgenooten, bepaaldelijk met graaf *Aberdeen*, over de ten aanzien van de turksche zaken te volgen staatkunde.

— Volgens berigten uit Buenos-Ayres van 18 November, met de *Olinde* aangebragt, was het destijds aldaar rustig, en waren de geschillen met de omliggende Staten vereffend. De generaal *Obligado* was tot gouverneur verkozen. — De scheepvaart op de rivieren in het binnenland was voor alle volken opengesteld.

— De laatste staat van de Eng. Bank wijst weder eene vermeerdering aan van de voorhanden zijnde specie, ten bedrage van 248,727 p. st. Nademaal de verzendingen van goud en zilver naar het vasteland in den laatsten tijd veel verminderd zijn, en daarentegen de aanvoeren aanzienlijk zijn geweest, ziet met eene nog grootere vermeerdering van den voorraad van specie tegemoet.

De prijzen der fondsen bleven heden nagenoeg op de vorige hoogte.

'S GRAVENHAGE, 20 December.

Bij de beraadslaging van gisteren, in de Eerste Kamer, over de wet, betreffende het bouwen en planten bij vestingen, heeft de heer *Sassen* het ontwerp breedvoerig bestreden, als bevattende, naar zijn inzien, bepalingen, in strijd met de Grondwet zoo wel, als in strijd met het burgerlijke regt. De spreker heeft zich, onder meer andere bedenkingen, verklaard tegen de bepaling, dat de regter zal moeten beslissen, of er schade is geleden. Zoo hem dacht, was dergelijke verordening almede in strijd met de Grondwet, en had daarbij de verpligting tot schadevergoeding op den voorgrond moeten zijn gesteld, en aan den regter de bepaling van de hoegrootheid van dezelve zijn overgelaten. Na te hebben gewaagd van den toestand der bewoners van verbodene kringen bij vestingen, en inzonderheid in de nabijheid van 's Hertogenbosch, heeft de spreker het beginsel gehuldigd, dat, zoo dikwerf het op de verdediging van den vaderlandschen grond aankomt, geene opoffering te groot moet worden geacht, maar heeft hij ook begrepen, dat de lasten daarvan gelijkelijk moesten worden gedragen; — dat men wel aanspraak kan maken op schadeloosstelling, maar dat deze soms niet zal kunnen worden verkregen, zonder eene kostbare regtsvordering voor den Hoogen Raad; — dat weinigen zich daartoe genegen zullen gevoelen, en dat, zoo de Staat daar bij in 't ongelijk wordt gesteld, deze tevens in zeer hooge geregts-kosten zal worden veroordeeld.

De heer *Cremers* heeft genoegzaam in gelijken zin gesproken en geoordeeld, dat den belanghebbenden bij de onderwerpelijke verordening het uitzigt op eene vergoeding wordt voorgespiegeld, die wel denkelijk voor geene verwezenlijking vatbaar zal zijn.

De minister van Oorlog heeft der Vergadering doen op-

merken, dat de wet van 1814 gedurende 30 jaren zonder eenig bezwaar is toegepast, maar dat daarbij niet is voorzien in eene classificatie der vestingen, en dat de hooge Raad uit dienhoofde heeft geoordeeld, geen gevolg aan dezelve te kunnen geven; — dat daardoor eene verwarring is ontstaan, welke, indien zij moest voortduren, zonder overdrijving, eene nationale ramp moet worden genaamd, en waarin alzoo noodzakelijk moet worden voorzien; — zoo dat, indien dit niet mogt kunnen gelukken, aan geene verdediging van den vaderlandschen grond zou kunnen worden gedacht. — Volgens den minister hebben er nu reeds 300 overtredingen plaats gehad, waardoor de verdediging der sterkten allezins zou worden belemmerd.

Na te hebben doen opmerken, dat de toestand om Groningen door deze verordening zal worden verbeterd, heeft de minister gezegd, dat hij niet wil volhouden, dat het aangenaam is in vestingen te wonen, maar dat, daar er toch vestingen moeten zijn, men zich aan dergelijke ongelegenheden moet onderwerpen; — dat hun aantal zoo veel mogelijk wordt ingekort, maar dat ook dit niet zonder bezwaar kan geschieden; dat men ten minste in Belgie nu dertien millioenen behoeft, om vestingen te sloopen, ten gevolge eener vroegere met Frankrijk aangegane overeenkomst; — dat hij niet zoude onderzoeken in wiens voordeel dergelijke slooping plaats had, maar dat men hier te lande wel niet geredelijk tot dergelijke uitgave zoude besluiten.

De minister van Justitie heeft het ontwerp, met het oog op de grondwettige bepalingen, verdedigd, en beweerd, dat het verbod, om bij vestingen te bouwen en planten, van overoude tijden hier te lande heeft bestaan, en is aangemerkt als een militair servituut, ter zake waarvan nimmer schadevergoeding is verleend; — dat er in de meeste gevallen geene schade zal worden geleden, maar dat men heeft begrepen, dat er gevallen kunnen bestaan, waarin werkelijk schade is berokkend, en het billijk zoude wezen, om daarvoor vergoeding te verleenen, en dat, indien partijen zich niet deswegens mogten kunnen verstaan, de Hooge-Raad, de regter is, bij de Grondwet aangewezen, die daarin moet voorzien.

De wet is, gelijk gemeld is, aangenomen.

— Uit het verslag van de commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *v. Sasse v. Ysselt*, *Cremers*, *v. Eisinga* en *Martens*, belast met het opmaken van het verslag, wegens het onderzoek in de Afdeelingen der Eerste-Kamer, nopens het ontwerp ter aanmoediging van den invoer van levensmiddelen, blijkt, dat de wijziging, op voorstel der Regering in den termijn gebragt, bij zeer vele leden goedkeuring heeft gevonden. Enkele leden hadden den termijn liever op den eersten September gesteld gezien, ten minste voor gerst en andere producten, die veelal in Augustus ter markt worden gebragt, zoodat alsnu aan vreemde voortbrengselen van een nieuwen oogst voordeelen zullen worden gegeven, die alleen bij gedeeltelijke mislukking van het product des vorigen jaars moest worden toegestaan.

Bij deze gelegenheid is er in eene Afdeeling op aangedrongen, dat de Regering, ook na het ophouden der duurte van de levensmiddelen, al de belemmeringen, die den invoer van granen bemoeilijken, uit den weg mogt nemen. Door andere leden is echter deze wensch bestreden. Zonder het herstel der vorige schaal-regten te verlangen, hebben deze leden gemeend, dat de meerdere kosten van cultuur, die, naar hun inzien, den landbouw hier te lande drukken, een matig inkomend regt op vreemd graan allezins billijken.

Eenige leden hebben het betreurd, dat, ten aanzien der statistiek, de Regering zich heeft gegrond op opgaven, die maar al te zeer de vereischte naauwkeurigheid missen, en dat de cijfers voor den oogst voor t minst twijfelachtig moeten worden gesteld.

Vermits de Regering heeft verklaard, dat zij den accijns van het gemaal der maïs tot een onderwerp van nadere overweging wil maken, hebben vele leden verlangd, dat de maïs niet met rogge, maar met gerst of boekweit, ten aanzien der belasting, mogt worden gelijkgesteld. Zij wenschten ook de heffing van den accijns geheel te doen ophouden, omdat maïsbrood een uitnemend voedsel oplevert, dat meer gekend verdient te worden; en de aanvoer van maïs retour-vrachten voor onze schepen uit de Middelandsche-zee zou kunnen opleveren.

— [In het vorig nummer is ten onregte gemeld, dat de heer *Dommer* in de Tweede-Kamer in den zin van den heer *v. Nispen* had gesproken. Het eerstgenoemde lid heeft vóór den heer *v. Nispen* het woord gevoerd, en zich vereenigd met hetgeen door sommige leden bij het einde van de ochtend-zitting was gezegd.]

'S GRAVENHAGE, 20 December.

In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden heeft de minister van Financien zich verklaard ten aanzien van het voorstel der negen leden, strekkende tot het afschaffen van den accijns op het geslagt en van het tonnengeld.

Z. E. heeft daarbij te kennen gegeven, dat hij heeft gemeend, niet te moeten wachten met de mededeeling van zijn gevoelen ten aanzien dezer voordragt, vermits zijne tegenwoordigheid in de Eerste Kamer gevorderd wordt.

Wat de strekking der voordragt betreft, heeft de minister met gezegd, te verklaren, dat deze strekking hem niet twijfelachtig voorkomt; dat zij moet worden gezocht in de zucht, om de Regering te bemoeilijken, en dat, wat de voorgestelde bedoeling van het voorstel betreft, deze den toets niet kan verduren; dat het doel zoude bestaan in eene ontlasting der minder gegoede klasse, en dat met cijfers is aangetoond, dat eene verordening, als de onderwerpelijke, met dergelijke bedoeling, eer zoude moeten worden beschouwd als eene bespotting dezer klasse, dan als een middel, om aan derzelver behoefte te gemoet te komen. Wel verre van de voordragt een toonbeeld van economische wijsheid te kunnen noemen, meende de minister, dat het voor de eer der voorstellers beter ware geweest, dat er nimmer een woord van was gerept.

Ten aanzien van het verwijt, als of de Regering in dezen nalatig zoude zijn bevonden, heeft de minister te kennen gegeven, dat, indien dergelijk verwijt eenigen grond konde hebben, het ook van toepassing zoude wezen op diegenen der voorstellers, welke in de laatste jaren het bestuur in handen hebben gehad, terwijl het tegenwoordige Bewind, met het besluit van September ll., al dadelijk heeft getoond, ter bevordering van den aanvoer van leeftogt al dat gene te willen doen, waartoe het zich geregtigd achtte. Het beweren, dat de afschaffing van het tonnengeld daartoe iets het minste zoude kunnen bijgedragen, is door den minister ten stelligste ontkend, met verwijzing op de omstandigheid, dat de invoer van granen in de twee laatste maanden van dit jaar het dubbelde heeft bedragen van den invoer gedurende dezelfde maanden van 1852. De minister vertrouwt, dat de natie wel zal gevoelen, dat het niet in de magt der Regering ligt, om de duurte der levensmiddelen te verhoeden, dat zij alleen belemmeringen in den aanvoer kan wegnemen, en dat dit, zooveel in haar vermogen lag, is geschied. — In stede van middelen aan de hand te geven, om aan die duurte te gemoet te komen, hebben de voorstellers de zaak op den grond der bespiegelende staathuishoudkunde overgebragt.

De minister heeft wijders de juistheid der becijfering van de kosten der scheepvaart naar Antwerpen en naar Rotterdam, door de voorstellers geleverd, bestreden. Hij heeft beweerd, dat, bij eene opgave van den waren staat van zaken, de legale onkosten minder zijn in onze havens; — dat dit ook in sommige opzigten ten aanzien der particuliere onkosten kan gezegd worden, maar dat, al ware dit zoo niet, de afschaffing van het tonnengeld daarin niet zoude kunnen voorzien.

Naar het oordeel van Z. E. zoude eene dergelijke afschaffing hier te lande zeker ook elders worden gevolgd; — zouden de openbare geldmiddelen alleen daarbij verliezen, en komt, bij den tegenwoordigen bloei van handel en scheepvaart, dergelijke afschaffing hem in geen geval zoo dringend noodzakelijk voor, om daartoe, als 't ware, voetstoots overtegaan.

De minister heeft het voorstel aangemerkt als in lijnregten strijd met 's Rijks belang en als niet kunnende strekken ter bereiking van het opgegeven doel. Z. E. heeft erkend, dat er ruimte bestaat van geldmiddelen, maar meent, dat een bedachtzaam staatsman de toekomst niet uit het oog mag verliezen; — dat er in belangrijke behoeften moet worden voorzien; — dat er op geene voordeelige koffij-oogst op Java kan worden gerekend; — dat er eene daling van prijzen der producten kan plaats hebben; — en dat het alzoo onvoorzigtig zoude zijn, om zich op eens en duurzaam van eene opbrengst van zestien tonnen gouds te ontdoen, terwijl er bij de begrooting voor 1854, met het oog op de reeds bekende behoeften, op eene bate van niet meer dan *f* 325,000 zal kunnen worden vertrouwd; — dat de vermindering van inkomsten derhalve, alleen uit dien hoofde, zeer ongeraden zoude zijn, zonder nog te gewagen van de bezwaren, welke uit eene staatkundige verwikkeling in Europa zouden kunnen voortvloeijen.

De minister heeft verklaard, niet te willen spreken van vertrouwen, of van wantrouwen in personen, maar wel te willen erkennen, dat bij de rigting der voorstellers in de financiële aangelegenheden van den Staat mistrouwt; — dat met dergelijke inkrimpingen vele zeer nuttige en openbare werken zouden moeten achterwege blijven. Heeft herhaald dat gene, 't welk reeds bij de beraadslaging over de middelen is verklaard, dat hij, namelijk, ten aanzien eener ontlasting, geene bepaalde toezegging *kan* doen, maar zal te werk gaan, zoodanig als het algemeen belang dit vereischt, en het welzijn des vaderlands dit gedoogt.'

Na den minister van Financien heeft de heer *Thorbecke* het voorstel in eene zeer uitvoerige redevoering verdedigd, en is hij daarbij inzonderheid opgekomen tegen de bedenking, als of daarmede het bemoeilijken van het tegenwoordige Bewind zoude zijn bedoeld. Hij heeft beweerd, dat, tot staving van dit verwijt, geen bewijs was geleverd. — Na te hebben aangemerkt, dat de door den heer *Schimmelpenninck* gebezigde uitdrukkingen, ten aanzien van hem en anderen, als allezins ongepast behoorden te worden beschouwd, heeft hij het voorstel zelf voorgedragen als het *begin* van de verbetering van het belasting-stelsel, 't welk, naar zijn inzien, niet meer met den tegenwoordigen staat van de maatschappij strookt, en als dadelijk werkende ten gunste van dien middenstand, welke aan de armoede grenst.

De minister van Buitenlandsche Zaken heeft den spreker beantwoord, en de stelling, dat er geene bewijzen voorhanden zouden zijn, dat het tegenwoordige Bewind eene andere rigting volgde dan het afgetredene, bepaaldelijk tegengesproken. Hij heeft daarbij gewezen op het programma; op zijne nadere verklaringen, en daarbij doen opmerken, dat het was gebleken, dat de natie de rigting van het thans bestaande Bewind had goed-, en daarentegen die van het vorige had afgekeurd. Z. E. heeft het voorstel niet anders beschouwd dan als eene daad van oppositie, en heeft het daarom goedgekeurd, dat het in 't openbaar is overwogen en gewaardeerd.

Na nog eenige woordenwisseling, is, met 46 tegen 19 stemmen, besloten, de beraadslaging in eene avondzitting te vervolgen.

— In de op heden gehoudene zitting van de Eerste-Kamer, heeft de minister van Justitie, bij ongesteldheid van den minister van Kolonien, zich, namens de Regering, bereid verklaard, om, in eene zitting met geslotene deuren, mededeeling te doen van de in der tijd met de Handel-Maatsch. geslotene lijnwaden-contracten. De openbare zitting is daarna veranderd in eene zitting met geslotene deuren. Bij heropening der openb. zitting, is besloten, om overwijld te beraadslagen over het ontwerp tot bekrachtiging der overeenkomst met de Handel-Maatschappij.

Het ontwerp is bestreden door de heeren *Borski* en *van Swinderen*. Vóór hetzelve hebben gesproken de heeren *v. Rijckevorsel*, *Lotsy* en *v. Nispen*. Nadat de minister van Justitie, bij afwezigheid van dien van Kolonien, het ontwerp had verdedigd, is hetzelve aangenomen, met 30 tegen 2 stemmen (die van de heeren *Borski* en *v. Swinderen*.

Voorts zijn aangenomen het ontwerp tot bekragtiging van eenige prov. belastingen, en dat, tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Rucphen.

Nadat door de commissie het verslag was uitgebragt over het ontwerp der Staats-begrooting voor 1854, is, op voorstel van den heer *v. Eisinga*, met 18 tegen 14 stemmen, besloten, om de beraadslaging daarover op morgen te beginnen.

HAARLEM, 20 December.

Met den telegraaf is hier het berigt ontvangen, dat de portugesche Kroonprins te Brussel werd verwacht, waar het gerucht weder levendig was, dat hij met de belgische Prinses in het huwelijk zou treden.

Verder wordt gemeld, dat het engelsche dagblad de *Times* het berigt inhoudt, dat de in Frankrijk gevestigde maatschappij, genaamd *le Crédit Mobilier*, zich bereid had verklaard, om de helft van de geldleening voor hare rekening te nemen, welke de Porte wenschte te sluiten, mits de andere helft werd geleverd door eenig engelsch Huis; — dat echter de onderhandelingen waren afgebroken, nadat het was gebleken, dat de turksche staatsman *Namik-bassa* niet van de vereischte volmagt was voorzien.

Verder melden telegrafische berigten uit Triest, dat de Russen op nieuw voordeelen in Azie hebben behaald; dat vorst *Bebutoff* Alexandropol heeft vermeesterd, daar bij twee turksche bassa's gevangen heeft genomen: 24 stukken geschut heeft veroverd, en dat het bij die gelegenheid geleden verlies der Turken op 1500 man werd begroot.

Bij het ontwerp van een gewijzigd belastingstelsel voor de stad Haarlem, naar het voorschrift der Gemeente-wet, 't welk de heer *C. D. Huet*, als eene proeve, bij den Raad heeft ingediend, wordt voorgesteld eene zeer aanzienlijke vermindering van den accijns op het gemaal van de tarwe; eenige ontlasting van den accijns op den turf; afschaffing van den accijns van het geslagt van schapen en varkens en van het zegelregt. Om in het ontbrekende te voorzien, is genoemd Raadslid, met verhooging van eenige daarvoor nog vatbare middelen, eene belasting op het verbruik van koffij en suiker verkieselijker voorgekomen dan een hoofdgeld.

— Heden 20 December, heeft de heer mr. *Faber v. Riemsdijk* den termijn van dupliek gepleit in de zaak van de stad Leyden tegen den Staat, betreffende het Haarlemmer-meer. Den 31sten Januarij zal het Openbaar Ministerie zijne conclusie voordragen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Amsterdam, 20 December. Den 19den dezer in Texel binnengekomen: *Jan Hendrik*, Slager, Boness; de stoomb. *Gouverneur van Ewijck*, Hull; *Fides*, Walker, Croonstad; *Grietje*, Ebes, Christiansand; niets uitgezeild. Wind o. z. o.

Den 18den en 19den dezer in Helvoet niets binnengekomen; en uitgezeild: 19 dito de stoomb. *Rhine*, Londen. Wind n. o.

Den 11den Oct. van Samarang uitgezeild: *Cesar*, Hooglandt, Nederland.

Den 18den Sept. te Albany (King George Sound) *Marianne*, Tjebbes, Swansea; 29 dito *Robertus Hendrikus*, Mulder, Hartlepool.

Den 23sten Sept. van Melbourne uitgezeild: *Jupiter*, van der Meij, Batavia.

Den 17den Sept. van Sydney N. Z. W. uitgeklaard: *Doggersbank*, Jansen, en *Johanna Maria Christina*, Namens, beiden naar Bat.

Den 17den Oct. van Singapore uitgezeild: *Geertruida Maria*, Spiegelberg, en *Henriette Klasina*, Hagen, beiden naar Batavia.

Den 16den Nov. van Suriname uitgeklaard: *Juno*, de Lang, Amst.

Den 14den Nov. te Curaçao binnengekomen: het Ned. transportschip Merwede, Luit. van Vreeland, Batavia, l. v. Suriname; en 9 dito uitgezeild: *Antilope*, Gnodde, Amsterdam.

Den 18den Nov. van Haïti uitgezeild; *Maracaibo*, Ouwehand, Ams.

Den 2den dezer te Lissabon binnengekomen: *Hendrika Margaretha*, Glim, en 7 dito *Hendrika Margaretha*, Korte, beide van Shields; *Jonge Arie*, Kal, Vlaardingen.

Den 15den dezer van Gravesend uitgezeild: *Antoinette Maria*, Hueser, Melbourne.

Den 15den dezer te Cardiff binnengekomen: *Loopuit*, Bouwmeester Schiedam.

Den 16den dezer te Liverpool binnengekomen: *Nieuw Lekkerland*, Hoffman, Rotterdam.

Amsterdam, 19 Dec. Het schip *Europa*, kapt. D. R. Nolles, van Callao naar Engeland, aldaar lek uit zee teruggekomen, is afgekeurd en verkocht.

Scilly, 13 Dec. Het schip *de Vrede*, kapt. Potjewijd, van Nickerie naar Rotterdam, alhier met schade binnengeloopen, heeft de lading weder ingenomen en zal binnen twee dagen de reis weder voortzetten.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

20 *December* 1853. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	61⅞	62	61⅞
" "	3	"	74⅛	3/16	74⅛
" "	4	"	93 3/16	5/16	93¼
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	"	125	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. " " .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	100	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	—	—	—
" . . .	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	"	105⅛	¼	—
" " 1828/1829.	5	"	103½	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5	"	—	—	—
" " 1840	4	"	88¾	⅞	88¾
" bij Stieglitz. . .	4	"	87⅝	—	—
" " " N. .	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	69¼	—	—
Certific. van " . .	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	160	—	—
Obligatiën	4	pct.	82	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	"	21⅝	¾	21 11/16
"	3	"	45 7/16	¾	45 7/16
" Binnenl. . .	3	"	41⅝	11/16	—
Amortisable			4 11/16	¾	—
Bew. Coupon			5 5/16	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	—	—	—
" Metalliek . .	5	"	76 9/16	⅞	—
" " N. . .	5	"	91⅞	—	—
" " . .	2½	"	39 3/16	¾	—
BELGIE, ...	2½	"	—	—	—
Rothschild, ...	2½	"	—	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	95⅜	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig.	3	"	37 1/16	½	37 7/16
" defired	3	"	15½	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	"	64	65¼	65
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¾	"	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	20¾	21	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	22 7/16	11/16	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 105. Aandeelen Haarl.-meer 5 pc. 100. Rusland cert. adm. Londen 5 pc. 100⅞. Dito cert. adm. Londen 4½ pc. 95. Oostenrijk Metall. La B. 5 pc. 91⅞. Dito Weener Aand. fl. 250 *f* 357. Denemarken obl. Londen 100⅞. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 4¾ à ⅝. Grenada obl. uitgest. 8. De 3 pc. Denemarken 82. — Beleening 3½. Prolongatie 4. 2½ Belgie zijn gisteren verhandeld tot 50 11/16.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. STROEVE Bz.

Van de binnenl. fondsen zijn de 2½ pc. iets minder vast gebleven, en waren de 4 pc. gezocht. De buitenl. waren tot min of meer hoogere prijzen gevraagd, met uitzondering van de n. 5 pc. metall. die tot lagere prijzen zijn verhandeld. In Portugezen en Peruanen is verhoogde prijzen veel handel gedreven.

Prijzen van Coupons: Metall. *f* 25,45; Div. in £ *f* 11,57½; Frans. *f* 55⅝; Belg. *f* 55⅝; Pruis. *f* 34⅝; Hamb. Russen *f* 37; Russen in Z. R. *f* 37; Pools. in fl. *f* 27¾.

Madrid, 16 December. De 3 pc. 43½; 1 pc. 22¾.

Weenen, 19 December. De 5 pc. metall. 93⅞; zilver 15⅜.

Londen, 20 December. De 3 pc. gecons. resc. 94⅞. Mexico 24⅞. Spanje 1 pc. 22⅜.

Parijs, 19 December. De 3 pc. renten 74 fr. 40; 4½ pc. 101 fr. 10. Spanje 1 pc. 21⅜; 3 pc. binn. 42½.

MARKTBERIGTEN.

Rotterdam, 19 December. Heden verkocht bij uitslijting van *tarwe* 155 156 p. witb. Pools. *f* 480, *f* 485, *f* 495; 154 p. dito, zoo hier als te Schiedam *f* 480; 162, 163 p. Hoogl. Kleefs. *f* 500; 157 p. Stett. *f* 480. *Rogge*: 153 p. Amer. *f* 382½; 146 p. o. Rijn *f* 320; 144 p. Eupat. *f* 330; 142 p. Arch. *f* 325. *Boekweit*: op 140 p. Megch. *f* 256; Vlaams. *f* 255; Rijn *f* 255. In de overige artikelen was de omgang zeer klein.

222ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der eerste Klasse.

Tweede Lijst. N°. 5390, een prijs van *f* 1250. N°s. 4607 en 14272 ieder een prijs van *f* 1000.

*** Directrices der Loterij van Dames-Handwerken te Winterswijk, hebben dankend ontvangen: van R. G. uit Goor, een muntbiljet van *f* 10.

*** THÉATRE D'HARLEM, Jansweg.

SOIRÉE MUSICALE.

Mercredi, 21 Decembre 1853.
De Mlle. ROSALIE GIRSCHNER.
Unique élève de Mr. THALLBERG,
avec le Concours de quelques artistes Célèbres.
Prix d'entrée *f* 1,99, on commencera à 7 heures.

*** Vijfenvijftigjarige Huwelijksvereeniging van:
P. J. BAUDET en A. BOSCH.
Namens de Kinderen, Kleinkinderen en Achterkleinkinderen.
Utrecht, 16 December 1853.

*** Getrouwd:
Baron Van AERSSEN BEIJEREN von VOSHOL,
Kamerheer des Konings en
Raad van legatie te Parijs, en
Jonkvrouwe ANNA MARIA SUTTON.
Parijs, 12 December 1853.

*** Getrouwd:
EYSDEN, K. F. BROMAN,
den 18den December 1853. van *Hoorn*, en
Eenige kennisgeving. F. V. A. M. HORWATH.

*** Getrouwd:
BREDA, Mr. E. J. EEKHOUT
den 19den December en
1853. E. M. A. VAN DE WALL.

*** Bevallen van eene DOCHTER *A. A. CORNETS DE GROOT*, Echtgenoote van J. KNIPHORST.
SOURABAYA, 8 October 1853.

*** Heden beviel vrij voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *JOHANNA PAULINA AUWERS*, geliefde Echtgenoot van G. J. SEVERIJN.
HORSSEN, 14 December 1853.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON *C. E. HAMELBERG*. D. L. HEINSIUS.
ENGELEN, Rijks-Ontvanger.
den 14den December 1853.

*** AMERSFOORT, 17 December 1853. Bevallen van een' ZOON *P. M. ONNEN — RAVENSWAAY.*

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *D. L. H. A. GOEKOOP*, hartelijk geliefde Echtgenoot van C. M. F. VAN ROSSUM.
AMSTERDAM, 17 December 1853.

*** Voorspoedig bevallen van een' ZOON, de Hoog-Wel-Gebore Vrouwe *A C. VAN DER FELTZ*, geb. *MOLLERUS*.
ARNHEM, 18 December 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON *B. L. VAN DORP — VLAANDEREN*.
AMSTERDAM, 18 December 1853.
Eenige kennisgeving.

*** AMSTERDAM, 19 December 1853. Heden beviel van eene DOCHTER *P. M. REYZINGHS*, Echtgenoot van WILLEM HOFFMAN.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 72 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder, AGNES ELISABETH CLARA HEGHE, Weduwe van *Joh. Franc. Donders*.
TILBURG, *Mede uit naam mijner*
12 December 1853. *Zusters en Behuwd-Broeder*,
F. C. DONDERS.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden te 8 ure des avonds overleed onze geliefde tweede Zoon, EEUWE EDEARD, in den ouderdom van ruim tien jaren. J. SICKENGA.
WOLVEGA, A. HOEKSTRA.
den 12den December 1853. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, de Heer JACOB VAN BAALEN, in den ouderdom van ruim 78 jaren. A. P. DE VISSER,
Wed. *J. van Baalen.*
ROTTERDAM, 13 December 1853.

*** Op den 13den December 1853 is te DELFT overleden, in den ouderdom van 75 jaren, Mejufvrouw MARIA PETRONELLA CUNIGUNDA HUGUENIN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden trof ons den vreesselijksten slag, door het plotseling overlijden van onzen geheel tot vreugde voor zijne diepbedroefde Ouders, Zusters en Vrienden levenden, eenigen Zoon, ANTONIUS REYNIER, in den bloeijenden leeftijd van 17 jaren.
HEERENVEEN, A. R. VAN VOORST.
14 December 1853. J. C. A. VAN VOORST — RAMEAU.

*** DOETINCHEM, 14 December 1853. Heden overleed alhier, Mejufvrouw GEERTRUID JOHANNA HESTER WESTENBERG, in den ouderdom van ruim 91 jaren. Eenige kennisgeving.

*** Onze zeer geachte Zuster en Behuwd-Zuster, HENRIETTE MUNK, overleed heden in den vroegen morgen, op het alleronverwachtst, in den ouderdom van zestig jaren. C. MUNK.
AMSTERDAM, S. GROH.
14 December 1853.

*** UTRECHT, 15 December 1853. Heden overleed in den ouderdom van ruim 75 jaren, de Wel-Edel-Gestrenge Heer Mr. RUTGERUS PERIZONIUS WALLER, Oud Inspecteur van het Kadaster in Friesland.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, mijn dierbare Echtgenoot, J. J. VAN DER THOLL, in leven Heel- en Verloskundige, in den ouderdom van ruim 59 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van 31 jaren.
HAARLEM, A. F. VAN DIEPEN,
den 15den December 1853. Wed. *J. J. v. d. Tholl.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, JENNEKEN COELINGH, in den ouderdom van 66 jaren en 8 maanden, na eene gelukkige Echtverbindtenis van 43 jaren. J. P. MUYDERMAN,
ZUTPHEN, *mede uit naam mijner Kinderen en*
16 December 1853. *Behuwd-Kinderen.*

*** Heden overleed, tot innige droefheid van ons en onze Kinderen, onze hartelijk geliefde tweede Zoon, BERNARDUS ALBERTUS, in den ouderdom van ruim 35 jaren. B. J. WERNINK.
DEVENTER, M. WERNINK,
16 December 1853. CRAMER.

*** Heden overleed, tot innige droefheid van mij, hare Broeders en Zusters, mijne teedergeliefde jongste Dochter, ANNA ELIZABET, na een langdurig maar geduldig lijden, in den ouderdom van 24 jaren.
AMERSFOORT, C. C. PULL.
den 16den December 1853. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, aan eene bezetting op de borst, in den ouderdom van ruim 59 jaren, onze veelgeliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Wede. B. DIEPERINK, geboren E. WILLEMS, diep betreurd door hare Kinderen en Behuwd-Kinderen. *Uit aller naam,*
WILP, 17 December 1853. W. A. DIEPERINK.

*** Heden ontving ik het treurige berigt van het sedert reeds een jaar geleden overlijden van mijnen jongsten Zoon WILLEM, in den ouderdom van ruim 20 jaren, te *Gombang* op 't Eland *Java*.
NIJMEGEN, H. M. VAN PABST.
17 December 1853. Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons teedergeliefd jongste Zoontje, ANTON ELIZA, in den ouderdom van bijna vijf jaren. T. PIEREN JZN.
DORDRECHT, A. E. PIEREN,
18 Dec. 1853. geb. LEYENDEKKER.
Eenige kennisgeving aan Familie en Vrienden buiten deze Stad.

*** Heden overleed, in den gezegenden ouderdom van 93 jaren, de Hoog-Wel-Gebore Vrouwe Baronesse Douairière VAN NAGELL VAN OUD EN NIEUWER AMPSEN, geboren Baronesse DU TOUR.
'sGRAVENHAGE, 19 December 1853.
Eenige kennisgeving.
Op schriftelijke begeerte der overledene zal er geene rouw gedragen worden.

*** HAARLEM, 19 December 1853. Heden overleed alhier in den ouderdom van 68 jaren, de Heer JOHANNES CAREL EEDBERG.

*** Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van mijnen dierbaren Echtgenoot de Heer *R. Dekker Jz.*, betuig ik, ook mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, bij deze mijnen opregten dank.
NEDER-HARDINXVELD, Wed. R. DEKKER Jz.
19 December 1853. BLOKLAND.

*** Ouders of Voogden, verlangende om JONGE LIEDEN, op de Stedelijke Inrigting voor Oude Talen, Geschiedenis, Letterkunde en Mythologie, te Zaandam, te plaatsen, worden verzocht zich vóór 24 December 1853, of na 2 Januarij 1854 aantemelden, bij
Zaandam, J. ROOS,
19 *December* 1853. Doctor in de Letteren.

*** Op een Dorp in Z. H., verlangt men tegen Februarij: Een ONDERMEESTER, van den 3den Rang, P. G. Boven de gewone verpleging is het Salaris *f* 70.— 's jaars. Adres met *franco* Brieven, onder Letter R., bij den Boekhandelaar F. BOEKEE, te Dordrecht.

*** Er wordt in eene winstgevende *Fabriekzaak*, in eene der voornaamste Steden van Zuid-Holland, een medewerkend COMPAGNON gevraagd, die een Kapitaal van **6** à **8** duizend Gulden kan aanbrengen. Nadere informatiën te verkrijgen met *franco* Brieven, onder Letter L., bij den Boekhandelaar A. H. BAKHUYZEN, te 's Gravenhage.

*** IEMAND van de P. G., 20 jaren oud, van goed gedrag en tevens van goede Getuigschriften voorzien, ruim 5 jaren bij de *Brood-, Koek- en Kleingoedbakkerij* werkzaam geweest zijnde, wenschte gaarne met 1 Jan. of 1 Feb., in een der voornaamste Steden of Dorpen van Zuidh. of Gelderland geplaatst te zijn. Adres *franco*, onder Lett. E. D., aan het Postkantoor te Schoonhoven.

*** Men verlangt op een Korenmolen een MEESTERKNECHT, ongehuwd en van de P. G., om met Februarij of eerder in dienst te treden. Men adressere zich met *franco* Brieven of in *persoon* bij B. BLAAK, te Zuidbeijerland.

*** Er wordt gevraagd tegen 1o. Februarij: Een TUINMAN, van de P. G., liefst gehuwd zonder Kinderen, zijn vak grondig verstaande, zoowel in het Snoeijen en Broeijen, als in de Bloemkweekerij ervaren en voorzien van goede getuigschriften. Adres Letter B., bij den Boekhandelaar J. W. EVERSZ, te Zeyst.

*** **TUINMAN GEVRAAGD.**
Op een Buiten in Gelderland, wordt verlangd tegen 1o. Februarij a. s., IEMAND van de P. G., tusschen de 25 en 35 jaren, geschikt tot het geheel waarnemen van eenen grooten Tuin en eene kleine Broeijerij. Van goede getuigschriften voorzien zijnde, kan men zich in *persoon* of met *vrachtvrije* Brieven, adresseren onder Letters S. v. G, bij den Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te Nijmegen.

*** Er biedt zich aan: Eene JAVAANSCHE VROUW, zeer bekwaam voor Jonge Kinderen, als ook voor Kamenier. Brieven *franco*, onder de Lett. B. S., aan den Boekhandelaar J. H. MELLINK, te Zutphen.

*** Tegen 1o. Februarij aanstaande, wordt in een klein Huisgezin, op een Dorp nabij Arnhem gevraagd: Eene KEUKENMEID, tevens huiswerk verrigtende, en eene KINDERMEID, goed kunnende Naaijen en met de Wasch omgaan, beiden van de P. G., en van goede getuigschriften voorzien. Adres met *franco* Brieven, onder de Letters X. X. X., bij den Boekhandelaar G. W. VAN DER WIEL, te Arnhem.

*** De Luitenant Kolonel Garnizoens Kommandant te Arnhem, zal op Vrijdag den 6den Januarij 1854, des middags om 12 ure, ten zijnen Burele, in de Willems-Kazerne, publiek **aanbesteden**, de leverantie van:

2 Last *Rijn*	TARWE,	weg. minstens	77	p. per Mud.	
2 Dito *Zeeuwsche*	Id.,	„ id.	74	„ „	id.
1 Dito *Kubanka*	Id.,	„ id.	77	„ „	id.
1 Dito *Inlandsche*	ROGGE,	„ id.	72	„ „	id.

De Voorwaarden zal dagelijks van 10 tot 12 ure op gemeld Bureau, ter lezing liggen.
De Luitenant Kolonel,
COENEGRACHT.

*** **VERKOOPHUIS,**
Groote Markt.
Ontvangen beste kwaliteit *Amerikaansche* OVERSCHOENEN, VILT-PANTOFFELS en SCHAATSEN, in verschillende soorten. J. P. KARTHAUS.
Haarlem, 20 *December* 1853.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Het BUITEN-VERBLIJF, *DE JONGE RHIJN*, te Koudekerk, te bevragen bij den Heer J. B. SAMSOM aldaar. Brieven *franco*.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Een voor weinig jaren nieuw gebouwd WOONHUIS, geschikt tot Boerderij, met Stalling voor acht Koeijen, staande aan den Engewormerdijk. Te bevragen bij P. WAKKER, te Wormer.

*** **UIT DE HAND TE KOOP.**
Eene welbeklante en winstgevende HERBERG en UITSPANNING, genaamd *DE VALK*, met STALLING voor 12 Koeijen en 100 Paarden, benevens voldoende HOOIBERGING, en een afzonderlijk WOONHUIS voor eenen Stalbediende, met stukje LAND, TUIN en ERF, te zamen groot 43 Roeden, 10 Ellen, staande en gelegen aan de Straat, op de Loet te Schagen. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner K. ZWART, en bij den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe.

*** **EENE SCHULP-NARRENSLEDE**, extra fraai, Amsterdamsch maaksel, met fraaije Kussens en Kleed, UIT DE HAND TE KOOP, alsmede eene mooije KAPCHAIS, voor een en twee Paarden. Te bevragen bij J. ZEIJERVELD, op *Beije-lust*, onder Hazerswoude a/d Rijn. Brieven *franco*.

*** HOUTVEILING op de Hofste *Velserbeek*, te Velsen, op Zaturdag 24 December 1853, 's morgens 10 ure, van allerlei soorten zwaar HAKHOUT en hoog opgaande EIKEN, OLMEN- en ABEELEN BOOMEN. Goed werkhout.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING,**
op Woensdag den 28sten December 1853, 's voormiddags ten tien ure, van eenige doode BOOMEN, op den Ouden Singel omtrent de Mare, en van eene partij STRAAT-LANTAARNS, deels met Koperen Kappen, BRAND-HOUT en ROMMELING, liggende aan de Stads-Timmerwerf te Leyden.

*** Men is voornemens, op Vrijdag den 23sten December 1853, na den middag ten drie ure, in het Koffijhuis *het Stoomboots Welvaren*, staande aan de Bierkade, te Alkmaar, openbaar te verkoopen: Een SCHOENER-SCHIP, groot ongeveer 65 Lasten, liggende aan de Scheepstimmerwerf van *W. Bagge*, te Alkmaar, met gedeeltelijken Inventaris: waaromtrent nadere informatiën zijn te bekomen bij den Notaris S. A. DE LANGE, te Alkmaar.

*** G. J. ROLAND HOLST, CORN. VROOM, C. P. HOLST, JOH. FEIJE, J. J. ROSEBOOM, C. C. VERWEYDE, ENGBT. SONDORP, J. H. GESELSCHAP, R. L. SCHOLTEN, G. W. WESSELING, R. W HARTGERINK, J. B. SCHOLTEN, J. MEIJERINK MEIJER en G. J. KOOPMAN, Makelaars, zullen op Dingsdag 27 December 1853, des avonds na half zes ure, te Amsterdam, in het voormalig *Oudezijds Heeren-Logement*, door de Notarissen COMMELIN en WEYLAND, presenteren te verkoopen:

No. 1. Den kapitalen, hechten, sterken, goed onderhouden en zeer voordeelig gelegen HOUTZAAGMOLEN, genaamd *DE DOLPHIJN*, met deszelfs KNECHTS-WONINGEN, SCHUITENHUIS, LOODSEN, etc., staande en gelegen buiten de Raambarrière, op het Kuiperspad, Buurt WW, No. 261, 262, 263 en 264.

No. 2. Een bijzonder aangenaam gelegen HEERENHUIS, benevens afzonderlijke MANGELKAMER, TURFHOKKEN, KNECHTSWONINGEN, HOUTLOODS en verdere Getimmerten, staande en gelegen aan den Stads Buitensingel, buiten de Raambarrière, op de Werf van den geamoveerden Molen *de Schaapherder*, Buurt WW, No. 243, 244 en 245.

Deze Perceelen zullen eerst ieder afzonderlijk geveild en daarna te zamen in slag gelegd worden.

Te bezigtigen des Maandags (uitgezonderd den tweeden Kersdag), Woensdags en Vrijdags, alsmede op den Verkoopdag, van 11 tot 3 ure, op vertooning van een Toegang-Biljet, door een der bovengenoemde Makelaars onderteekend.

De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags ter lezing liggen ten Kantore van de Notarissen COMMELIN en WEYLAND, op de Keizersgracht, bij de Wolvenstraat, KK 325.

*** Men is voornemens, om op Donderdag den 29sten December 1853, des voormiddags elf ure, in het Logement *het Hof van Holland*, te Monnickendam, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris M. C. MERENS, in het openbaar te verkoopen:

Eene HUISMANSWONING, ERVE, BOOMGAARD en LANDERIJEN, te zamen groot 49 Bunders, 92 Roeden en 70 Ellen, staande en gelegen in de Purmer, Gemeente Monnickendam, zijnde de Kavels No. 134, 135 en 136, in zoodanige Perceelen als in de Biljetten is omschreven.

De Landerijen zijn tot Kersmis 1854, en de Huismanswoning tot 1o Mei 1855, verhuurd voor de gezamenlijke som van *f* 2795.

De Grondlasten bedragen *f* 347,75 en de Polderlasten *f* 412,15.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris *Merens*, alwaar de Eigendoms-Bewijzen en Verkoops-Voorwaarden gedurende 8 dagen voor den Verkoopdag ter lezing zullen liggen.
ZEGT HET VOORT.

*** De Notaris A. L. DE KRUYFF, te Voorst, zal ten Huize van *H. J. Dieperink*, te Wilp, op den 10den en 24sten Januarij 1854, veilen en verkoopen: Een HEERENHUIS, genaamd *DE HAGE*, met annexe Schuur en Stalling, Tuin, Bouwland en Boomgaard, beplant met vele exquise Vruchtboomen, te zamen groot circa 2 Bunders, aan elkander, zeer aangenaam gelegen aan den Straatweg in het Dorp Wilp.

*** Bij GEBR. J. & H. VAN LANGENHUYSEN, te *'s Gravenhage* is van de pers gekomen:
ALGEMEEN VERSLAG *van de werkzaamheden en* **NOTULEN** *der Vergaderingen van het Koninklijk Instituut voor Ingenieurs.* Instituuts-jaar 1852 — 1853, *met acht Platen*, à *f* 4,90.
Uitgegeven voor rekening van het Instituut.
Dit Werk wordt *niet* in Commissie verzonden en is alleen op aanvrage verkrijgbaar.

*** Bij J. G. VAN TERVEEN en ZOON, te *Utrecht*, zijn uitgegeven en te bekomen:
Mr. ***HIERONYMUS v. ALPHEN***, De GRONDEN MIJNER GELOOFSBELIJDENIS opgelegd voor mijne Kinderen. **Vijfde** druk . . . . . *f* 1,80.

v. ALPHEN en **v. d. KASTEELEN**, Stichtelijke Mengelpoezy. **Achtste** druk. . . . . *f* 2,40.
DICHTWERKEN van **Mr. H. van ALPHEN**, Volledig verzameld en uitgegeven, door Mr. *J. I. D. NEPVEU.* 3 Deelen, Velin Papier. . . . . *f* 7,50.
De uitgave op gewoon Papier is sedert eenigen tijd uitverkocht.
Mede zijn bij hen nog eenige Exemplaren te bekomen van

HET NIEUWE TESTAMENT,

MET OPHELDERENDE EN TOEPASSELIJKE AANMERKINGEN,
door

Prof. H. E. Vinke.

Afl. 1—7 *f* 9,50.
(Afzonderlijke Afleveringen ter completering zijn, zoolang de voorraad strekt, op aanvrage te bekomen.)
En leveren tot *verminderden* prijs af:

SPIEKER, CHRISTELIJKE MORGEN- EN AVONDOVERDENKINGEN, voor alle dagen des jaars. 2 Deelen gr. 8°., voor *f* 3,—, in plaats van *f* 6,—.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te *Haarlem*, kwam van de pers:

AURORA,

JAARBOEKJE VOOR 1854.

Met *zes keurige Staalgravuren*, waaronder het Portret van den Dichter

H. TOLLENS Cz.

Gebonden in een *geheel nieuwe* en *eigenaardigen band*, **genre en bois robuste**. . . . . *f* 4,90.
Heeren Boekhandelaren, die nog Exemplaren over hebben en ze niet plaatsen, gelieven die p. c. terug te zenden.

*** Door C. L. BRINKMAN, Boekhandelaar te *Amsterdam*, is verzonden:

KERKKLOKSTOONEN,

DOOR

Friedrich Strauss.

OP NIEUW UITGEGEVEN EN AANBEVOLEN DOOR

JONATHAN,

VIERDE DRUK. Gebonden in blaauw Marokko Banden, met opzettelijk daarvoor vervaardigde Stempels, verguld op den band en den rug en verguld op snede, bijna 400 Bladz. druks, in post 8°. . . . . *f* 2,90.
Een **vierden druk** is voorzeker zeldzaam in ons Land, maar wie zal zich daarover verwonderen, die den naam van ***JONATHAN*** als den overbrenger dezer heerlijke vrucht van Duitschen bodem leest. Wie kent *JONATHAN'S Waarheid en Droomen*, wie zijne overige zoo geschatte lettervruchten niet?
De Uitgever heeft getracht, het uiterlijke met het inwendige in overeenstemming te brengen, en vleit zich, daarin geslaagd te zijn. Inhoud en uitvoering maken dit Werk bij uitnemendheid geschikt, tot *Geschenk voor elke Feestelijke gelegenheid*; zoowel **bij het doen van Belijdenis** als bij **Christelijke Geboorte** en andere Feesten. Het is een gepast geschenk voor elken leeftijd voor beider kunnen.

HARPTOONEN

EENER VROME EN DICHTERLIJKE ZIEL.

EENIGE BLADEN UIT HET DAG- EN LEVENSBOEK EENER VROUW. 214 Bladz. in fraai vergulden Marokkoband en Verguld op snede. . . *f* 1,80.
Eene rijke schat van Wijsheid en diep gevoel, de vruchten eener reine en werkzame Godsvrucht, is in dezen Bundel bijeengegaard.

DE EERSTE AFLEVERING

van den nieuwen jaargang, van het

ALBUM DER NATUUR

bevat:

I. **WATERDRUPPELS,** SCHETSEN NAAR HET LEVEN door PROF. *P. HARTING.*

II. **DE PLANTEN VAN POMPEJI,** door Dr. *D. LUBACH.*

III. **WEERGLAZEN,** door *W. M. LOGEMAN.*

Het **ALBUM DER NATUUR**, een der **meest gelezen werken** in ons land, wint nog ieder dag in belangstelling. Het heeft bijna evenveel Inteekenaren als het **Christelijk Album**, waarvan het op ander gebied een tegenhanger is en wordt al meer en meer gevonden in ieder huisgezin, waar kennis en beschaving worden aangekweekt.
Elke Maandelijksche Aflevering kost slechts **30** Cents.

*** Door D. J. HASPELS, te Nijmegen, is uitgegeven:
PERIODIEKE VERZAMELING
VAN ADMINISTRATIVE EN GEREGTELIJKE BESLISSINGEN,
IN ZAKE VAN
Registratie, Zegel, Griffie, Hypotheken, Successie-regt, Notariaat, enz. enz.
Decn. bekend geworden in 1853.
N°. 1—30.
Men abonneert voor een geheel jaar, en blijft voor den volgenden Jaargang verbonden, tenzij men, vóór den eersten October, het abonnement opzegge voor het volgende jaar.
De prijs van ieder Deel of eenen Jaargang is hoogstens *f* 3, betaalbaar op kwitantie, na aflevering van het Deel.

*** Binnen enkele dagen zal door H. A. M. ROELANTS, te *Schiedam*, verzonden worden:

EEN KEURIG NIEUWJAARS-GESCHENK,

GETITELD:

BEELDSPRAAK DER NATUUR.

Een Volks-Dagboek,

DOOR

ELISE,

(SCHRIJFSTER VAN „*HERMINE*", ENZ.)
Gr. 8°., in keurig Linnen Band *f* 3,60.

Het lijdt geen twijfel, of dit Boek zal bij eenige bekendheid grooten opgang maken; het bevat opmerkingen, raadgevingen, lessen en overdenkingen, in populairen vorm, voor iederen dag van het jaar. Het is in den volsten zin des woords, een Boek, dat in geen Christelijk Gezin mag gemist worden, maar daar, in waarheid, een sieraad zal zijn.

*** Heden verschijnt bij W. H. KIRBERGER, Rokin over de Nederlandsche Bank, D. 97:

DE TOEKOMSTIGE RUST VOOR DE NATIËN DER AARDE,

OF HET EINDE DER WORSTELING, IN HET DUIZENDJARIGE RIJK BESCHREVEN. Prijs 50 Cents.
Almede van denzelfden Schrijver de **achtste druk** *van:*

DE NADERENDE WORSTELING TUSSCHEN DE NATIËN DER AARDE,

OF DE STAATKUNDIGE GEBEURTENISSEN DIE AANSTAANDE ZIJN. Prijs 50 Cents.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

de derde (en laatste) verzameling
VAN DE

GODSDIENSTIGE EN ZEDELIJKE NOVELLEN

VAN

C. E. VAN KOETSVELD.

In gr. 8vo; met eene fraaije Staalgravure van SLUIJTER.

PRIJS *f* 3,25.

INHOUD: I. *Klaas de Landverhuizer.* II. *Een Oud- en Nieuwjaar van Burgemeester Zonneveld.* III. *Eene ontmoeting.* IV. *Zuinigheid en Bezuiniging.* V. *Twee Dorpen, — Twee Zondagen.* VI. *Moeder en Kind.* VII. *Mijn oude Dokter.* VIII. *Gij zult den Heer, uwen God, niet verzoeken!* IX. *De Smokkelaars.* X. *De Zaal.* XI. *Mijmeringen in een Stationsgebouw en op reis.* XII. *De schoone Onbekende.* XIII. *De Bekentenis.* XIV. *De Wollen Deken.* XV. *Een groot Man.*

Van de EERSTE en TWEEDE VERZAMELING van dit Werk, zijn mede nog Exempl. te bekomen, elk à *f* 3,25. — Prijs der drie Deelen compleet *f* 9,75.

*** KOMT VAN DE PERS BIJ A. C. KRUSEMAN, TE HAARLEM,

EEN NIEUWE DRUK VAN

DE NEGERHUT.

VOLKSUITGAVE

van **90 CENTS. ZES DUIZEND** Exemplaren van de vorige oplage dezer goedkoope editie, waren binnen **VIER WEKEN geheel uitverkocht.** Thans is er weder voorraad.
Tegelijk verscheen eene uitgave van **DE NEGERHUT**, in een **FRAAI LINNEN BANDJE**, met een Staalgravure, voor den goedkoopen prijs van ***f* 1,50.** **OVERAL VERKRIJGBAAR.**

*** Bij den Boekhandelaar K. VAN HULST, te *Kampen*, is van de pers gekomen en alom verzonden;

AAN VERTREKKENDE VRIENDEN.

EEN GESCHENK, door *H. A. BENIT*,
Predikant bij de Evang. Luthersche Gemeente te Kampen.
Ouders of Voogden kunnen aan hunne Kinderen of Pupillen bij hunne intrede in de Wereld gewis geen beter geschenk medegeven.

*** Bij H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam, is verschenen:

ALMANAK VOOR DE JEUGD

VOOR 1854,
uitgegeven onder redaktie van *A. ISING.*
MET STAALGRAVUREN.
De ALMANAK VOOR DE JEUGD overtreft dit jaar door degelijkheid van inhoud en nette uitvoering alle vorigen. Ze bevat een Kalender met historische gedenkdagen, de korte beschrijving van eenige voorname Personen en feiten uit onze Geschiedenis, keurige bijdragen in Proza en Poëzy van de HH. v. D. BERGH, DE BULL, TEN KATE, v. LENNEP, HEIJE, v. ZEGGELEN en anderen, en eindelijk een allerliefst Tooneelstukje om door Kinderen te worden uitgevoerd. — De prijs is: ingenaaid 90 Ct., gekartonneerd *f* 1,40, gebonden en verguld *f* 2,00.

*** JOHs. NOMAN en ZOON, te Z.-Bommel, hebben op heden alom verkrijgbaar gesteld:

I. DE NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ

in verband met onzen

OOST-INDISCHEN HANDEL.

Gr. 8°. à *f* 1,20.

II. OVER DE OPIUM PACHT OP JAVA.

Gr. 8°. à *f* —,50.

III. De **Verwikkelingen** van het **Nederlandsch Gouvernement**, met de **Chinesche Bevolking** op

Westelijk Borneo,

toegelicht. Met 8 zeer uitvoerige Kaarten. Roijaal formaat à *f* 3,75.
En debiteren met succes:
IV. ROORDA VAN EYSINGA, Aardrijks-beschrijving van **NEDERLANDSCH-INDIE**, met eene uitvoerige Kaart, in Linnen Prachtband. Gr. 8°. *f* 3,50.

*** Tegen het ophanden zijnde **KERSFEEST** en de **WISSELING DES JAARS** wordt zeer aanbevolen de lectuur van het

CHRISTELIJK FEESTBOEKJE,

DOOR
W. FRANCKEN Az.,
Predikant te Rotterdam.
Dit Werkje bevat, na eene *Inleiding*, handelende over *de waardij der Christelijke Feestdagen voor het Christelijk leven*, een negental overdenkingen op de navolgende onderwerpen: **Kersfeest, Goede Vrijdag, Paaschfeest, Hemelvaartsdag, Pinksterfeest, Zondag, Oudejaarsavond, Nieuwejaarsmorgen** en **Avondmaal.**
De beoordeelingen van dit Werkje in onderscheidene Tijdschriften en Godsdienstige Weekbladen zijn allergunstigst.
Het is gebonden in heel Linnen Band met Vergulden Titels, uitgegeven door H. KOSTER en N. J. OVERVOORDE, te Delft, en verder alom te bekomen tot den prijs van *f* 1,90.

ALGEMEEN IS VERZONDEN DE

PRAKTISCHE VOLKS-ALMANAK.

Jaarboekje ter verspreiding van kennis der toegepaste Wetenschappen,
onder alle Standen der Maatschappij.
Onder medewerking van de Heeren: Mr. *W. B. Bergsma*, Mr. *W. R. Boer*, Mr. *J. T. Buijs*, Mr. *P. Elias*, Mr. *J. A. van Eyk*, Pr. *W. Alstorphius Grevelink*, Prof. *H. C. van Hall*, Prof. *J. van der Hoeven*, Mr. *J. L. de Bruyn Kops*, *J. C. de Leeuw*, *W. M. Logeman*, Dr. *D. Lubach*, *J. H. de Ridder*, Dr. *W. C. H. Staring*, Prof. *S. Vissering*, Mr. *G. de Vries Az.*, Prof. *M. de Vries*, Prof. *W. H. de Vriese* en anderen.

EERSTE JAARGANG.

Dit **JAARBOEKJE**, bestemd om een **VOLKSBOEKJE** te worden, ter verspreiding van practicale kennis, is ongeveer 200 Bladzijden groot, zeer compres gedrukt, met Houtsneden, en kost, op een zeer uitgebreid debiet rekenende, slechts

90 CENTS.

A. C. KRUSEMAN.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN